

Грицак Н. Від педагогічного коучингу до формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2023. Том 11, № 9. С. 21-26. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i9-003>

Hrytsak N. Vid pedahohichnoho kouchynhu do formuvannya profesiino-movlennievoi kompetentnosti здобувачів освіти [From pedagogical coaching to forming of professional speech competence of education students]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2023. Vol. 11, No 9. S. 21-26. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i9-003>

УДК 378.81.-2: 242.005.32

DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i9-003

Наталія ГРИЦАК

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-4744-7072>

grycak78@ukr.net

ВІД ПЕДАГОГІЧНОГО КОУЧИНГУ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Анотація. У статті розкрито особливості використання інструментарію коучингу у формуванні професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. Проаналізовано поняття коучингу у педагогічних дослідженнях. Описано основні принципи педагогічного коучингу. На основі аналізу науково-педагогічних праць і власного педагогічного досвіду розкрито і доповнено змістове наповнення поняття педагогічний коучинг. Звернено увагу на філософську основу педагогічного коучингу. Проаналізовано переваги використання коучингу в освітньому процесі. У статті педагогічний коучинг тлумачимо як поетапний і системний процес досягнення високого рівня фахових компетентностей, формування професійного іміджу, вибудовування власної траєкторії розвитку здобувача освіти на основі широкого кола особистісних здібностей здобувача, знань і вмінь, що забезпечує викладач-коуч. Розкрито особистісні якості педагога-коуча: емпатія, мобільність, оперативність мислення, комунікативні здібності, толерантне ставлення до студента, розуміння психологічного стану студента, прогнозування та передбачення дій студентів. Зроблено наголос на умінні викладача-коуча формулювати систему питань, які є ключовим інструментом педагогічного коучингу. Правильно сформульовані питання допомагають здобувачам освіти сформувати особистісну думку, продемонструвати мовне чуття, стимулювати професійний інтерес використання мовлення у майбутній діяльності, формувати зацікавленість до підвищення рівня професійного мовлення. Показано, що використання педагогічного коучингу в навчальному процесі дає змогу посилити мотивацію здобувачів освіти до формування професійно-мовленнєвої компетентності, розвивати їх мовленнєві уміння і навички, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю, використовувати різні граматичні, лексичні, синтаксичні конструкції у поєднанні з професійним термінологічним апаратом, розвивати потребу підвищувати власний рівень професійного іміджу. Автор обґрунтовує, що педагогічний коучинг є ефективним інструментом формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. Сформуовано висновки, що педагогічний коучинг ефективно впливає на формування професійного іміджу здобувача освіти.

Ключові слова: коучинг; педагогічний коучинг; професійно-мовленнєва компетентність; формування професійно-мовленнєвої компетентності; професійний імідж; здобувач освіти; освітній процес.

Nataliia HRYTSAK

Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-4744-7072>

grycak78@ukr.net

FROM PEDAGOGICAL COACHING TO FORMING OF PROFESSIONAL SPEECH COMPETENCE OF EDUCATION STUDENTS

Abstract. In the article the features of the use of tool of coaching are exposed in forming of professional speech competence of students of education. The concept of coaching is analysed in pedagogical researches. Basic principles of pedagogical coaching are described. On the basis of analysis of scientifically-pedagogical labors and own pedagogical experience the semantic filling of concept is exposed and complemented pedagogical coaching. Paid attention to philosophical basis of pedagogical coaching. Advantages of the use of coaching are analysed in an educational process. In the article pedagogical coaching is interpreted as a stage-by-stage and system process of achievement of high level of professional competence, forming of professional image, lining up the own trajectory of development of education students on the basis of wide circle of personality capabilities of education students, knowledge and abilities, that provides teacher-coach. The personality internals of teacher-coach are exposed: empathy, mobility, thinking operation ability, communicative capabilities, tolerant attitude toward a student, understanding of the psychological state of student, prognostication and foresight of actions of students. Emphasized ability of teacher-coach to formulate the system of questions that are the key instrument of pedagogical coaching. The correctly set forth questions help the education students of education to form a personality idea, to show language sense, to stimulate professional interest of the use of broadcasting in future activity, to form the personal interest to the increase of level of the professional broadcasting. It is shown that the use of pedagogical coaching in an educational process gives an opportunity to strengthen motivation of education students of education to forming of professional speech competence, to develop them speech abilities and skills related to future professional activity, to use different grammatical, lexical, phrases in combination with a professional terminological vehicle, to develop a necessity to promote the own level of professional image. An author grounds, that pedagogical coaching is the effective instrument of forming of professionally-speech competence of education students of education. Conclusions are formed, that pedagogical coaching effectively influences on forming of professional image of bread-winner of education.

Keywords: coaching; pedagogical coaching; professional speech competence; formation of professional speech competence; a teacher's image; education students; educational process.

Постановка проблеми. Освітні виклики сьогодення потребують кардинального перегляду функцій викладача. Буремні реалії сьогодення (знищені українські міста, зруйновані навчальні заклади, спалені бібліотеки, повітряні тривоги, щоденні новини про кількість загиблих, поранених, полонених чи пропалих безвісті, зламані людські долі) активізують запит на переосмислення ролі педагога. У сучасній освітній парадигмі викладач виконує різноманітні ролі такі, як-от: викладача-психологічного радника, який допоможе стабілізувати психічний стан студента, лектора, який репрезентує новий матеріал; викладача-організатора, який визначає вектор практичних завдань, спрямовує розвиток творчого потенціалу; консультанта-фасилітатора, завдання якого створити такі умови, щоб студент прагнув до самореалізації, педагога-коуча задля покращення отриманих навчальних результатів. Новітні тенденції осмислення функцій викладача на тлі повномасштабної російсько-української війни засвідчують потребу висвітлення проблеми використання педагогічного коучингу в навчальному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання коучингових технологій є предметом низки сучасних наукових студій українських і зарубіжних дослідників. Дослідники розглядають теоретичне підґрунтя та практичну реалізацію освітнього коучингу, зокрема фокусують увагу на таких питаннях: поняття коучингу, його характеристики та інструменти, принципи освітнього коучингу (О.В. Бородієнко, Т.А. Борова, М.В. Братко, В.О. Радкевич, Н.В. Торчевська та інші); коучинг як інноваційна освітня технологія у закладах вищої освіти (О.М. Єфімова, С.А. Жицька, О.О. Нежинська, Г.Г. Поберезська, В.М. Тименко, О.С. Хмельницька та інші); коучингова компетентність (І.С. Голяд, Л.Г. Кудрик, Т.Ю. Чернова та інші); педагогічний коучинг як засіб професійного росту науково-педагогічних працівників (Н.І. Білик, Т.А. Борова, Н.В. Любченко, С.М. Могиляста, В.В. Сидоренко та інші); освітній коучинг як інструмент формування особистості (Л.Г. Кудрик, Ю.Р. Сурмяк, Л.О. Хоменко-Семенова, С.П. Шевчук та інші).

Попри чималу кількість досліджень, присвячених проблемі освітнього коучингу, питання використання коучингу як ефективного інструменту формування професійно-мовленнєвої компетентності, що загалом сприяє й створенню професійного іміджу, здобувачів освіти розкрито недостатньо. Має рацію Н.І. Скрипник, наголошуючи про імплементацію інноваційних дискурс-орієнтованих методик у формуванні комунікативно-мовленнєвої компетентності. Читаємо: «Категорія «комунікативно-мовленнєва компетентність» на етапі формування має орієнтуватися на ієрархію освітніх та суспільних вимог до професійної комунікації, як-от: здатність до використання мовлення для самоорганізації, навчання й соціальної взаємодії (метакомпетентності); здатність до вирішення професійних викликів соціонімічної сфери з урахуванням її мультимодальної, інформаційної, крос-культурної швидко змінюваної природи» [9, с. 117].

Мета статті – розкрити потенціал педагогічного коучингу у формуванні професійно-мовленнєвої компетентності та професійного іміджу здобувачів освіти.

Методологія проведеного дослідження передбачала використання теоретичних методів дослідження, зокрема аналіз науково-педагогічних джерел з метою визначення стану розробленості окресленої проблеми; застосовано дефінітивний метод, що допоміг уточнити поняття педагогічний коучинг, використано проблемно-пошуковий метод, що дав змогу визначити переваги використання педагогічного коучингу у формуванні професійно-мовленнєвої компетентності.

Виклад основного матеріалу. У сучасних соціогуманітарних студіях коучинг розглядають як ефективний засіб розвитку внутрішнього потенціалу людей. С.М. Могиляста зазначає, що «коучинг – інноваційна технологія навчання, що створює умови для формування особистості студента як суб'єкта майбутньої професійної діяльності, здатного до реалізації своїх потенційних можливостей» [6, с. 147]. Студіювання методологічних підходів концепції освітнього коучингу, увиразнення ключових ідей та принципів дало змогу Т.А. Боровій тлумачити педагогічний коучинг як цілісну систему заходів задля встановлення взаємозв'язків, взаєморозуміння, взаємодії між учасниками освітнього процесу з метою досягнення взаємно визначених цілей як з удосконалення професійної діяльності, так і підвищення якості навчання [2, с. 13]. Крім цього дослідниця визначила ключові принципи педагогічного коучингу, що не втрачають актуальності й до нині, зокрема: гуманістичний, безперервної освіти, партнерства, оптимістичний погляд на людину, принцип унікальності людини, принцип адаптивності, принцип постійного підвищення компетенції, принцип моніторингу, принцип кооперації, принцип спільного прогнозування подальшого розвитку за аналізом результату та принцип відкритості [2, с. 14].

Л.Г. Кудрик і Ю.Р. Сурмяк, розглядаючи педагогічний коучинг як ефективну технологію формування особистості, до основних принципів відносять: принцип усвідомлення й відповідальності, принцип єдності і взаємодії, принцип партнерства, принцип ієрархічності розвитку, принцип гнучкості [4, с. 44].

До названих принципів, на нашу думку, слід додати принцип індивідуалізації навчання, принцип системності навчання, принцип ініціативи і активності, принцип емоційності, принцип зв'язку з життям і практикою.

З'ясовуючи змістове наповнення поняття коучинг, потрібно акцентувати увагу на його філософському підґрунті. В. Радкевич, О. Бородієнко до домінантних філософських засад коучингу відносять такі: з оперттям на власний потенціал робити усвідомлений вибір, що уможливорює високий рівень вмотивованості до навчальної і професійної діяльності; безперервне вдосконалення власного потенціалу, що загалом підвищує результативність діяльності; траєкторія розвитку людини пов'язана з її вмінням генерувати значущі цілі, досягати їх; результативність навчальної і професійної діяльності зумовлена цілями та планом їх реалізації [7].

Окреслені ознаки спрямовують до увиразнення магістральних ознак коучингу. Мова йде, насамперед, про специфічний формат комунікації між викладачем і студентом, що переходять у площину активізації пошуку особистого смислу (потреби, сенсу) навчальної діяльності, а згодом, і майбутньої професійної діяльності. Відтак створення професійного іміджу. Має рацію С.О. Терно стверджуючи, що «коучинг має іншу вихідну позицію: ніхто, крім вас самих не знає, що є найліпшим для вас, відтак завдання коуча допомогти вам знайти власну дорогу до кращої версії себе, тобто організувати рефлексію своєї діяльності» [10, с. 11].

Розумінню сутності коучингу в освітньому процесі сприяє студіювання праць В.В. Сидоренко. Так, авторка увиразнила ключові загальноприйнятні значення поняття «педагогічний коучинг», зокрема: індивідуальне консультування; адаптивний стиль управління персоналом; форма індивідуального і групового консультування [8, с. 15]. У контексті проблеми професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти В.В. Сидоренко розглядає педагогічний коучинг як «різновид технології науково-методичного супроводу, система андрагогічних принципів і прийомів, що сприяють розвитку потенціалу особистості та групи спільно працюючих людей (команди, організації), а також забезпечують максимальне розкриття та ефективну реалізацію цього потенціалу» [8, с. 14].

Використання коучингу в навчальному процесі дає змогу посилити мотивацію здобувачів освіти до формування професійно-мовленнєвої компетентності, розвивати їх лексичні навички, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю, формувати вміння вирішувати комунікативні завдання, добирати різноманітні мовленнєві конструкції, прогнозувати мовленнєву взаємодію зі співрозмовником, об'єктивно оцінювати емоційно-психологічний стан партнера по спілкуванню, розвивати потребу підвищувати власний рівень професійного іміджу. Подібну думку висловлюють, наприклад, Н.І. Білик і Н.В. Любченко. Науковці справедливо стверджують, що за допомогою технологій коучингу навчальний процес може стати значно цікавим, творчим, персоналізованим, адже інструментарій коучингу спрямований на розкриття прихованих індивідуальних здібностей здобувачів освіти [1, с. 43]. Відтак, метою педагогічного коучингу є розкриття прихованих здібностей здобувачів освіти задля формування високого рівня професійних компетентностей. Продуктивність використання коучингу зумовлено дотриманням низки вимог. До ключових умов, наприклад, Л.Г. Кудрик і Ю.Р. Сурмяк, відносять взаємозв'язок, взаємоналаштованість коуча і окремої людини чи всієї групи [4].

Про тісний зв'язок коучингу з мотивацією наголошує також Л.О. Хоменко-Семенова. Відштовхуючись від розуміння коучингу як ефективної технології формування професійного іміджу здобувача освіти, дослідниця увиразнює переваги використання коучингу в освітньому процесі. До позитивних ознак коучингу вчена відносить: формування ефективних робочих команд; визначення конкурентних переваг груп; підвищення рівня вмотивованості студентів; раціональне управління часом; систематизація знань; відпрацьованість швидкої реакції на критичну ситуацію; сприяння самостійності студентам в пошуку власних рішень та баченні ситуації; зростання рівня довіри між викладачами та студентами внаслідок покращення комунікацій; збільшення результативності поставлених завдань; підвищення рівня особистісної і корпоративної репутації; спрямованість в майбутнє тощо [11].

М. Братко, розмірковуючи над сутністю коучингу, особливу увагу звертає на роль коуча, завдання якого психологічно-професійно сприяти вдосконаленню і дієвій реалізації особистісних якостей здобувача освіти. Саме тому науковець зазначає, що коучинг – це «специфічний діалогічний, праксеологічний метод навчання, спрямований на особистісний та/або професійний розвиток в процесі якого, завдяки підтримці, наданій коучем, особистість отримує психологічну та поведінкову допомогу, необхідну для досягнення конкретних цілей у різних царинах життя» [3, с. 8]. Л.Г. Кудрик слушно констатує, що викладач-коуч – це тренер думки, мислення, усвідомлення, адже працює з емоціями, ідеями і реакціями своїх учнів [5, с. 88].

Отже, студіювання наукових праць і урахування ключових принципів і коучингу дають змогу розглядати педагогічний сторітелінг як поетапний і системний процес досягнення високого рівня фахових компетентностей, формування професійного іміджу, вибудовування власної траєкторії розвитку здобувача освіти на основі широкого кола особистісних здібностей здобувача, знань і вмінь, реалізацію яких забезпечує викладач-коуч.

Слід зазначити, що педагог-коуч повинен мати такі особистісні якості: емпатію, гнучкість, мобільність, оперативність мислення; комунікативні здібності, демократичне, толерантне, тактовне, адекватне ставлення до студента; створення доброзичливої атмосфери у спілкуванні зі студентами; розуміння психологічного стану студента; прогнозування та передбачення дій студентів; об'єктивне оцінювання знань, умінь та можливостей здобувачів освіти.

Окрім увиразнених якостей педагога-коуча доцільно акцентувати увагу й на вмінні викладача формулювати питання, які дадуть змогу зрозуміти професійні інтереси здобувачів, окреслити їх професійні прагнення, визначити вектор їх професійного зростання. Правильно побудовані питання є ключовим інструментом коучингу. Ці питання допомагають здобувачам освіти зрозуміти власні прагнення і бажання, аргументувати свою позицію конкретними фактами, сформувати особистісну думку, продемонструвати мовне чуття та професійну ерудицію. Більшість дослідників питання педагога-коучингу зіставляє з питаннями античних мислителів Сократа і Платона, які діалог увели у свою філософську практику. Щоправда, для Сократа діалог – це спосіб ведення дискурсу, філософського спілкування з людьми, це своєрідна дослідницька програма. Натомість для Платона діалог був важливою частиною філософського мислення, оскільки саме у діалозі народжується істина. Майстерно володів принципами діалогу український Сократ, Григорій Сковорода. У своїх діалогах філософ порушував проблеми пізнання внутрішнього світу людини, сенсу і цінності життя, світла і темряви, свободи і щастя, намагаючись дійти до істини. Якій новий етап філософії діалогу пов'язують із фундаментальними дослідженнями знаного філософа ХХ ст. М. Бубера, який прагнув пізнати таємниці людського буття та взаємини людей через діалог. Утім цілком закономірно, що інформаційна доба внесла суттєві зміни у формат побудови питань – відповідей.

В основі педагогічного коучингу є ціннісний компонент. Кожна особистість має внутрішній (можливо прихований) творчий потенціал, саме педагог-коуч крізь призму темпераменту, потреб і можливостей людини розкриває ці творчі здібності, створює атмосферу психологічної підтримки, стимулює інтерес до професійного використання мовлення та формує зацікавленість до підвищення рівня професійного мовлення (наприклад, умінь застосовувати різні стилістичні фігури, складні синтаксичні конструкції, звертання чи риторичні питання, невербальні засоби тощо).

У контексті нашої розвідки вміння педагога-коуча формулювати питання, уникати мовних штампів, використовувати різні мовні засоби виразності, дотримуватись мовленнєвих норм і правил набувають особливого значення у формуванні професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. Логічне, послідовне, грамотне, емоційно-експресивне мовлення викладача слугує яскравим прикладом для здобувачів освіти. Формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти – це складний поетапний і системний процес, зумовлений синтезом внутрішніх і зовнішніх мотивів, що у сукупності з накопиченим професійним досвідом, вмінням і навичками професійно комунікувати, знаннями мовних одиниць, правильності їх вживання та використання, сприяє формуванню у здобувача освіти прагнення поглиблювати професійно-мовленнєву компетентність з метою професійного зростання. Цілком погоджуємося з думкою С.О. Шестакової, що формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти відбувається насамперед у професійно-мовленнєвому середовищі закладів вищої освіти [12, с. 201]. На лекційних чи практичних заняттях варто створювати такі навчальні ситуації, де студент, відчуваючи невідповідність між наявним рівнем професійного мовлення (вмінням використовувати різні граматичні, лексичні, синтаксичні конструкції у поєднанні з термінами чи поняттями майбутньої професії, встановлювати мовленнєвий зворотній зв'язок, чітко висловлювати власну думку, вести діалог, аргументовано доводити позицію, обирати відповідний стиль спілкування, застосовувати невербальні засоби комунікації тощо) і поставленими мовленнєвими завданнями, прагнув би поглибити власну професійну компетентність. Проілюструємо приклади окремих питань:

- Чи Ваш майбутній професійний успіх залежатиме від рівня професійно-мовленнєвої компетентності
- Чи маєте Ви приклади успішних людей у своїй майбутній професії?
- Як Ви вважаєте, якби Ви мали змогу з ним / ними поспілкуватись, це б вплинуло на Ваш майбутній професійний успіх?
- Які б питання Ви поставили цим людям? Чому?
- На Вашу думку, які кроки Вам потрібно зробити для досягнення професійного іміджу?
- Чи читаєте Ви додаткову (спеціалізовану) літературу, присвячену актуальним питанням Вашої майбутньої професії?
- За час навчання в університеті Ви досягнули значних успіхів для реалізації професійних планів?
- Як Ви вважаєте, які чинники визначають професійний успіх?
- Чи погоджуєтесь Ви з думкою, що освітнє середовище впливає на формування професійно-мовленнєвої компетентності?

Важливо також, що, орієнтуючись на отримані відповіді, викладач-коуч зможе корегувати навчальний матеріал, моделювати конкретні навчальні ситуації, створювати відповідну емоційну атмосферу в аудиторії. До прикладу, у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка з 2018 року функціонує «Клуб успішних людей». Метою клубу є організація і проведення зустрічей з відомими людьми (вчителями, науковцями, письменниками, митцями, перекладачами, спортсменами, політиками та інші), які розкривають секрети професійного успіху. Подібна комунікація з успішними людьми створює атмосферу професійного зростання, подолання всіх перешкод і труднощів на шляху до професійного успіху, формує стійкий інтерес до майбутньої професії, розвиває навички усного мовлення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, осмислюючи сутність педагогічного коучингу визначимо його переваги у формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. Серед пріоритетних виокремлюємо такі:

- забезпечення активної пізнавальної діяльності, розвитку творчого мислення здобувача;
- відкриття «прихованих» особистісних здібностей студентів;
- надання психологічної, педагогічної підтримки;
- формування партнерських стосунків «викладач-коуч – здобувач освіти»;
- впровадження особистісного підходу в отриманні професійних знань;
- створення атмосфери особистісного професійного зростання студентів;
- розвиток усного і письмового професійного мовлення;
- опанування вербальними і невербальними засобами комунікації;
- оволодіння технікою формулювання питань – відповідей.

Вбачаємо перспективним розробку методики використання педагогічного коучингу для здобувачів освіти педагогічних спеціальностей, зокрема майбутніх учителів-філологів.

Список використаних джерел

1. Білик Н.І., Любченко Н.В. Педагогічний коучинг як технологія професійного розвитку вчителя в системі підвищення кваліфікації. Імідж сучасного педагога. 2023. №5 (194). С. 41–46. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-5\(194\)-41-46](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-5(194)-41-46).
2. Борова Т.А. Концепція освітнього коучингу. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. № 12. С. 19–23.
3. Братко М.В. *Академічний коучинг: зміст поняття та сутність діяльності*. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2022. Вип. 37(1). С. 6–13. <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2022.371>.
4. Кудрик Л.Г., Сурмяк Ю.Р. Педагогічний коучинг як інтерактивна технологія в освіті і технологія формування особистості. Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум: матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Львів, 11 черв. 2015 р.) / [редкол.: Лелик Л.І., Садова У.Я., Гринькевич О.С. та ін.]. Львів: ін-т МАУП, 2015. С.41–47.
5. Кудрик Л.Г. Розвиток ключових компетенцій педагога-коуча. Перспективи та інновації науки. 2022. № 11 (16). С. 80–92. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11\(16\)-80-92](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11(16)-80-92).
6. Могиляста С.М. Коуч як інноваційна технологія підвищення професійної майстерності педагога. Modern Engineering and Innovative Technologies. 2023. № 3 (25-03). С. 147–150. <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-25-03-12>.
7. Радкевич В.О., Бородієнко О.В. Коучинг як інноваційна педагогічна технологія. Професійно-технічна освіта. 2015. № 2. С. 17–19.
8. Сидоренко В.В. Педагогічний коучинг як інноваційна технологія науково-методичного супроводу професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти. Наукова скарбниця освіти Донеччини. 2014. № 3 (14). С. 13–19.
9. Скрипник Н.І. Методологія поняття «комунікативно-мовленнєва компетентність» у сучасному освітньому процесі. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2021. №21. Т.1. С. 114–118. <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2021-21-21>.
10. Терно С.О. Інструменти коучингу в професійному розвитку вчителя історії. Історія в рідній школі. 2022. № 2–3 (232–233). С. 9–14.
11. Хоменко-Семенова Л.О. Коучинг як ефективна технологія формування успішного студента. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія. 2015. Вип.7. С. 135–139. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.7.10242>
12. Шестакова С.О. Формування професійної мовної особистості майбутнього фахівця технічної галузі. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал. 2022. № 2 (116). С. 198–208. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/198-208>.

References

1. Bilyk N.I., Liubchenko N.V. Pedagogichnyi kouchynh yak tekhnolohiia profesiinoho rozvytku vchytelia v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii. Imidzh suchasnoho pedahoha. 2023. №5 (194). S. 41–46. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-5\(194\)-41-46](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-5(194)-41-46)
2. Borova T.A. Kontseptsiiia osvithnoho kouchynhu. Pedagogika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. 2011. № 12. S. 19–23.

3. Bratko M.V. Akademichniy kouchynh: zmist poniattia ta sutnist diialnosti. Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Psykholohiia. Pedahohika. 2022. Vyp. 37(1). S. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2022.371>
4. Kudryk L.H., Surmiak Yu.R. Pedahohichniy kouchynh yak interaktyvna tekhnolohiia v osviti i tekhnolohiia formuvannia osobystosti. Cuspilni transformatsii i bezpeka: liudyna, derzhava, sotsium: materialy dop. Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Lviv, 11 cherv. 2015 r.) / [redkol.: Lelyk L.I., Sadova U.Ia., Hrynkevych O.S. ta in.]. Lviv. in-t MAUP, 2015. S.41–47.
5. Kudryk L.H. Rozvytok kliuchovykh kompetentsii pedahoha-koucha. Perspektyvy ta innovatsii nauky. 2022. № 11 (16). S. 80–92. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11\(16\)-80-92](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11(16)-80-92)
6. Mohyliasta S.M. Kouch yak innovatsiina tekhnolohiia pidvyshchennia profesiinoy maisternosti pedahoha. Modern Engineering and Innovative Technologies. 2023. № 3 (25-03). S. 147–150. DOI: 10.30890/2567-5273.2023-25-03-12
7. Radkevych V.O., Borodiienko O.V. Kouchynh yak innovatsiina pedahohichna tekhnolohiia. Profesiino-tekhnichna osvita. 2015. № 2. S. 17–19.
8. Sydorenko V.V. Pedahohichniy kouchynh yak innovatsiina tekhnolohiia naukovo-metodychnoho suprovodu profesiino-osobystisnogo rozvytku vchytelia v systemi pisliadyplomnoi osvity. Naukova skarbnytsia osvity Donechchyny. 2014. № 3 (14). S. 13-19.
9. Skrypnyk N.I. Metodolohiia poniattia «komunikatyvno-movlennieva kompetentnist» u suchasnomu osvitnomu protsesi. Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva. 2021. №21. T.1. S. 114–118. DOI: 10.31891/2415-7929-2021-21-21
10. Terno S.O. Instrumenty kouchynhu v profesiinomu rozvytku vchytelia istorii. Istoriia v ridnii shkoli. 2022. № 2–3 (232–233). S. 9–14.
11. Khomenko-Semenova L.O. Kouchynh yak efektyvna tekhnolohiia formuvannia uspishnogo studenta. Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Seriia: Pedahohika, Psykholohiia. 2015. Vyp.7. S. 135-139. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.7.10242>
12. Shestakova S.O. Formuvannia profesiinoy movnoi osobystosti maibutnoho fakhivtsia tekhnichnoi haluzi. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii: nauk. zhurnal. 2022. № 2 (116). S. 198–208. DOI 10.24139/2312-5993/2022.02/198-208